

**Den Buddhistiske Urnehal
på Bispebjerg Kirkegård**

Click on the blue arrow to see the english version

Efter mange års forhandling fik Karmapa Trust, forening for tibetansk buddhisme, som statsanerkendt religiøst samfund, kirkeministeriets tilladelse til oprettelse af et begravelsessted på Bispebjerg Kirkegård, og efter forhandlinger med kirkegårdsforvaltningens leder Bente Kilhof, fik vi tildelt et hjørne af urnehallen.

Urnehallen er åben for alle buddhistiske retninger.

Derfor har Karmapa Trust, indrettet stedet meget enkelt. For at gøre brugen åben og uafhængig af enkeltpersoner, kan man direkte eller gennem en bedemand henvende sig til kirkegårdskontoret og bestille plads i urnehallen, Tlf: 35 81 00 59

Den 26. august 1996 indviede Hans Eminence Tai Situ Rinpoche urnehallen.

Pjecen viser en buddhistisk indstilling til døden, men er først og fremmest en praktisk guide i forbindelse med bisættelse.

Se mere på:

www.buddhistisk-bisaettelse.dk

Klik med musen for at se fotos fra urnehallen

INDGANGEN TIL URNEHALLEN

DET NYE ALTER

DET NYE ALTER

DET NYE ALTER

URNE

VINDUE I URNEHALLEN

UDENFOR

LOTUS I DAMMEN UDENFOR

DAMMEN UDENFOR

SPRINGVAND

INTRODUKTION

Indholdet på denne CD består af en Power-Point præsentation (som du ser nu), samt følgende pdf-filer i mappen "Extra":

Pjecen "Buddhistisk Bisættelse" som kan printes ud til et foldet hefte på 12 sider i A5 format. Teksten i pjecen følger efter denne introduktion. Den foreligger også på engelsk. Desuden er der et testamente på dansk og engelsk, som kan printes ud i A4 format, og en video fra Khunu Rinpoche's besøg i Urnehallen den 23. september 2007.

Navigation.

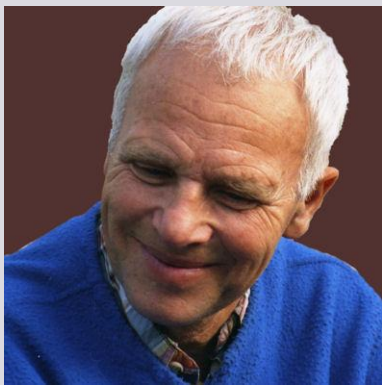
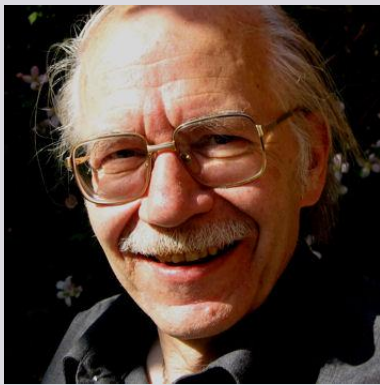
De første 12 sider med billeder, som du har set, skifter automatisk efter 10 sekunder. Når du vil gå til den næste side med tekst efter denne, skal du klikke med venstre museknap på siden.

Hvis du klikker med højre museknap på en side, kan du gå frem og tilbage i præsentationen.

MVH

Ove Lauridsen, september 2007

PJECEN ER UDARBEJDET AF:

Ani Ea Hiss	Ole Nordstrøm	Brian Zinck	Ove Lauridsen
			
Vadgårdsvej 196	Badensgade 17	Gl. Kongevej 140A	Ved Hegnet 6, 5th
2860 Søborg	2300 København S	1850 Frederiksberg	2100 København Ø
Tlf: 44 44 68 60	Tlf: 32 59 15 44	Tlf: 33 78 13 88	Tlf: 35 43 70 87
ani.ea@webspeed.dk	olefant@webspeed.dk	brianzinck@yahoo.dk	oveorama@gmail.com

Kun kroppen dør

Livet bliver sat i relief af døden. I buddhismen tænker man på de fire grundtanker:

Livet er forgængeligt

Vi skal alle dø, og derfor er det vigtigt at bruge tiden fornuftigt og ikke bare regne med, at man har masser af tid, for vi kender ikke vores dødstidspunkt.

Kostbart menneskelegeme

Det er svært at opnå et menneskelegeme, hvor man har mødt en vej mod oplysning. Livet skal leves intenst med at udvikle vores sind og evner og uden alt for mange unyttige gøremål. De materielle ting vi får skrabet sammen, kan vi alligevel ikke tage med os, når vi dør.

Karma

Karma er en naturlov om årsag og virkning. Vigtigst er det at udvikle et kærligt og medfølelsende sind. De gode handlinger skaber god karma, og de negative skaber dårlig karma.

Slår du f.eks. dyr ihjel, uden det er nødvendigt, vil det sætte spor i sindet. Du vil opleve angst for selv at blive slået ihjel, og dit eget liv forkortes. Ved gode handlinger bliver du gladere og vil leve lykkeligere og længere.

Lidelse

At leve indbefatter også lidelse. Især lidelse ved fødsel, sygdom, alderdom og død. Det er de grundlæggende levevilkår for alle mennesker, men det betyder ikke, at man skal være tungsindig og se lidende ud.

Livstestamente

Hvis man er uafvendeligt døende, anbefales det, at man ikke bruger livsforlængende behandling. Når hjernen er død, hjælper det heller ikke at holde liv i den døende med særlige apparater. Kun når der er tale om transplantation, men så er det ikke for den døendes egen skyld.

Lægen på sygehuse, plejehjem o.l. vil altid henvende sig til Rigshospitalet, hvis det skulle blive aktuelt, for at undersøge om en patient har skrevet livstestamente. Folderen med livstestamentet fås på apoteket og sendes til:

Livstestamenteregisteret, Rigshospitalet, Afsnit 5232, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø.

Man kan ikke ønske døden fremskyndet aktivt, men kan fremsætte ønske om, at man ikke ønsker livsforlængende behandling, hvis man er uafvendeligt døende.

Transplantation

Transplantation kan virke meget forstyrrende på dødsprocessen, men hvis man på forhånd har gennemtænkt situationen og taget stilling til, at man gerne vil være donoer, er det en stor bodhisattvahandling, og H.H. Dalai Lama pointerer, at det er motivationen der tæller.

Hvis en person ikke selv har meldt sig som organdonor, kan det virke yderst forstyrrende på dødsprocessen, fordi sindet bliver vredt, når man stjæler fra det, og denne vrede kan føre til en dårlig genfødsel.

Det anbefales at udfylde folderen "Organ Donor", der kan fås på apoteket. Den sendes til:

Donorregisteret, Rigshospitalet, Afsnit 5231, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø
www.oio.dk/kommunikation/donorregisteret

I anmeldelsen tager man ved afkrydsning stilling til fuld tilladelse, begrænset tilladelse eller forbud.

Obduktion

Obduktion må frarådes, da det forstyrrer dødsprocessen. Hvis der er tvivl om dødsårsagen i forbindelse med mord o.l. skal der foretages obduktion. Man kan henstille til, at der ventes 3 dage efter dødstidspunktet, hvor sindet har forladt kroppen.

Forberedelse

Buddhistisk testamente

Det er vigtigt at udfærdige et "Buddhistisk testamente" i god tid før sin død, mens man er frisk og helst med det samme, da man jo ikke kender sit dødstidspunkt.

Hvis man ikke skriftligt har tilkendegivet sine ønsker omkring sin død og bisættelse, vil familiemedlemmer kunne forme begravelse og begravelse efter deres eget ønske. Det er derfor magtpåliggende, at man selv tager stilling og udformer sit testamente ud fra egne ønsker.

Det er normalt ikke nødvendigt at oprette testamentet for en notar, men det er tilrådeligt, hvis det drejer sig om mange penge eller værdier, eller hvis man er usikker på, hvem der skal tage sig af det. For at være helt sikker på dokumentets gyldighed og overholdelse, bør testamentet oprettes for en notar.

I dette tilfælde skal testamentet trykkes/skrives på særligt papir, som bl.a. kan købes i GAD's boghandel på Strøget.

Karmapa Trust sælger også nogen, der er fortrykt med "Buddhistisk Testamente". Man kan selv gå ind på notarialkontoret med testamentet i åbningstiden kl. 09:00 – 15:00, Hestemøllestræde 6, 1450 København K. www.domstol.dk

Medbring legitimation såsom pas eller kørekort. Pris i skrivende stund: Kr. 300

Det anbefales at fortælle sin nærmeste familie og arvinger om testamentet, og hvor det ligger. Giv dem eventuelt en kopi, så de ved, hvordan de skal forholde sig og ikke får et chok, hvilket kan skabe unødvendig modvilje.

Hvis en buddhistorganisation er involveret, bedes man også sende en kopi til denne. Det er fornuftigt også at vedlægge et billede, hvis man ønsker at en eller flere Lamaer/Rinpocheer skal lave særlige bønner for en.

Det drejer sig om måske den største fortjeneste i livet, at der bliver bedt for en. Man får selv fortjenesten ved at sponsere det, og det kan gøres ved på forhånd at indbetale et beløb til begravelseskassen:

Danske Bank Reg. 0238 4588218996. I notatfeltet skrives, hvad det skal gå til.

Bøger og buddhistiske ejendele modtages også med tak, og man vil sørge for ordentlig brug, opbevaring, fordeling og eventuel afbrænding. Man kan donere efter sit formåen.

Generelt anbefales det af lamaerne, at man giver væk af sine penge og ejendele, før man dør, idet det fører til mindre tilknytning til tingene, og man har fornøjelsen af at gøre folk glade. Det er naturligvis vigtigt, at man tænker på sine arvinger.

Dødslejet

Døende i hjemmet

Forberedelsen til døden er yderst vigtig, idet en god genfødsel også er betinget af dødsprocessen. Hvis det er muligt, anbefales det at dø hjemme i vante omgivelser. Psykologen Marie Damsholt har taget initiativ til at starte "Center for bevidst Liv og Død", Studiestræde 3D, 2.sal 1455 Kbh. K, Tlf: 33 13 11 08

www.cbld.dk

Man uddanner frivillige besøgsvenner til at hjælpe familier, som ønsker at passe deres døende hjemme. Tilbuddet er for alle religioner, men centret er et projekt med tilknytning til Tong Nyi Nying Je Ling, "Stedet for medfølelse og tomhed" under tibetansk buddhisme. De frivillige besøgsvenner får et gratis intensivt kursus.

Hospice

Der er begyndt at blive oprettet hospice forskellige steder i landet for døende. I Århus har den tibetanske lama Gelongma Damchø Palmo været aktivt involveret, og kan eventuelt være behjælpelig med information. Tlf: 86 24 59 75

Besøg ved dødslejet

Hvis man ønsker en lama, munk, nonne eller lægmand til stede ved dødslejet, som kan lave særlige bønner, kan det måske lade sig gøre i lighed med at få besøg af en præst. Kontakt buddhistorganisationen eller vedkommende, som den døende har noteret i "buddhistisk testamente".

Særlige bønner

I mange tilfælde vil det være vanskeligt at få besøg hjemme, men man kan indenfor tibetansk buddhisme bede en anerkendt Lama/Rinpoche om at lave særlige bønner. Man skal angive fulde navn og også helst e-maile et billede af personen. Lama Ani Ea eller lama Dorji kan være behjælpelig med at formidle kontakten primært til de tibetanske Kadjy Lamaer om passende ceremonier og bønner for den døde samt være behjælpelig med bisættelsen.

Lama Ani Ea: Tlf: 44 44 68 60, E-mail: ani.ea@webspeed.dk

Lama Dorji: E-mail: lama@sangyetashiling.dk

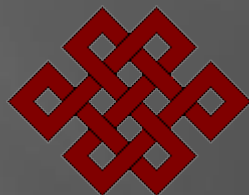
Dødsprocessen

Ifølge "Den Tibetanske Dødebog" er det vigtigt at tage ordentlig afsked med den døende, og at man siger gode ting og undlader ting, som kan gøre vedkommende vred eller føle sig særligt tilknyttet til. Stemningen omkring dødsstunden kan have stor betydning for dødsprocessen.

Før man dør svækkes sanserne. Høre- og følesansen er de sidste der forsvinder, og derfor er det især gennem berøring og ord, at man kan vise sin medfølelse.

Efter udåndingen kan den døende stadig høre, og det er derfor man siger bønner. For den døende er det overordentligt vigtigt ikke at have for stor tilknytning eller modvilje, da det vigtigste er at kunne give slip. Hvordan det vil gå i forløbet afhænger af ens karma, d.v.s. hvilke gode og dårlige handlinger man har gjort.

Det er vigtigt, at man ikke rører for meget ved liget, og man skal helst lade det ligge i 3 dage.

Bisættelsen

Det anbefales at bruge de metoder for bisættelse, som er almindelige i Danmark og i øvrigt at følge loven.

Selve begravelsesformen er mere et praktisk anliggende, og det er de særlige bønner og ritualer, der er specielt buddhistiske.

Ligbrænding (Anbefales)

På Bispebjerg er der bygget nye store ovne i et stort flot rum, og man kan i små tilstødende rum følge processen og lave bønner og meditere, mens liget bliver brændt og knoglerne knuses og hældes i urnen. Før brændingen kan anbringes en særlig mandala på afdødes bryst.

Urnehal

Urnehallen har den fordel, at slægtninge og venner samt besøgende lamaer, munke eller nonner kan komme og bede for afdøde.

Spredning af asken

Herhjemme er det tilladt at sprede asken i havet, men der skal søges om det. Ligesom i den oprindelige buddhisme kan man også bringe asken eller noget af asken til hellige steder. Ved stupaen i Bodhgaya i Indien er der udhugget en stenmandala, hvor man kan lave passende bønner og ritualer. Man skal søge om at bringe asken ud af landet.

Praktiske ting

Bedemand

Enhver bedemand kan bruges. Flere har været glade for at benytte:

Bispebjerg Begravelsesforretning, Tagensvej 175, 2400 NV

Tlf: 35 81 66 07

www.begravelse-bisp.dk

De har vist forståelse for de specielle praktiske anliggender, særlige bønner og ritualer ved buddhistisk bisættelse. De ligger inde med kister uden kors, hvis man ønsker det.

Der er visse ting, man straks skal sørge for:

- Dødsattest fra læge
- Meddele dødsfaldet til den buddhistiske organisation, man er tilknyttet
- Anmode om, at liget helst ikke flyttes og berøres mere end højst nødvendigt de første 3 dage
- Kontakte en bedemand og udarbejde aftaler om forløbet
- Aftale om eventuelt at se liget
- Tidspunkt for ligbrændingen og om man ønsker at være til stede
- Aftale om højtidelighed

Buddhistisk urnehal

Der er indrettet en speciel buddhistisk urnehal på Bispebjerg Kirkegård, som kan bruges af alle buddhister. Når man har betalt en urneplads for 10 år, får man udleveret en nøgle. En enkeltplads kostede i 2007 kr. 1720 i leje for 10 år, og det dobbelte for en dobbeltplads.

Urnehallen er aflåst, men besøgende kan afhente en nøgle på kirkegårdskontoret i åbningstiden kl. 09:00 – 14:00.

Når man har en nøgle, kan man kun komme ind hver dag mellem kl. 09:00 – 16:00, idet der er tilsluttet alarm. Går alarmen i gang, koster det 500 kr., fordi der bliver tilkaldt vagter.

Rygning i rummene er forbudt. Der må kun bruges røgelse i mindre mængder, da udluftningsmulighederne er dårlige.

Urnehallen bliver rengjort og passet af kirkegårdspersonalet. Man bedes selv gøre rent efter sig, og der forefindes en lille kost og fejebakke under alteret.

Rummene er indrettet helt enkelt med et alter med offerskåle foran statuen af Buddha.

Højtidelighed

Af hensyn til familie, venner og bekendte, er det vigtigt, at der arrangeres en højtidelighed. Man kan selv nedskrive særlige ting, som man ønsker i den forbindelse. Hvis man både ønsker en kristen og buddhistisk højtidelighed, kan det normalt lade sig gøre i et kapel, men det er vigtigt at holde ceremonierne adskilt. De kan f.eks. foregå lige efter hinanden med en lille pause.

Kapellet på Bispebjerg Kirkegård er en smuk rund bygning og er indrettet neutralt. Den kan lejes for 250 kr. for en time. Hvis man ønsker at bruge røgelse, skal det være i begrænset omfang af hensyn til de næste brugere.

Der forefindes også et mindre og hyggeligt kapel på kirkegården med en god akustik.

Den buddhistiske højtidelighed kan forestås af en ærværdig person.

Der findes forskellige buddhistiske ritualer, bønner og sange.

Der er mulighed for at foretage højtideligheden efter eget ønske, og derfor er det vigtigt at nedskrive sine ønsker. Det er f.eks. Muligt at synge et par kristne salmer. Man kan eventuelt vælge salmer, der virker neutrale, som f.eks. "Op al den ting", "Se nu stiger Solen", "Nu falmer skoven". Hvis den afdøde ikke selv har gjort rede for, hvordan bisættelsen skal forløbe, kan man ikke være sikker på en buddhistisk bisættelse. Der er flere eksempler på, at det så bliver en ren kristen begravelse, selvom vedkommende var buddhist.

Kirkegårdskontoret

Frederiksborgvej 125

2400 København NV

Tlf: 82 33 46 00

Åbningstid: Mandag – fredag kl. 09:00 – 14:00

www.kbh-kirkegaarde.kk.dk

Man kan bestille plads i urnehallen og ligbrænding, som skal finde sted senest på 5. dagen efter dødsfaldet, direkte til kirkegårdskontoret, eventuelt gennem bedemanden.

Urnen må kun sættes på plads i urnehallen efter nærmere aftale med kirkegårdskontoret mindst 2 dage før indsættelsen.

Der skal være navn og personlige data på urnen.

Økonomisk overslag

Urnehal	1720
Ligbrænding	2200
Kapel	500
Organist	475
Kistedekoration	1050
Annonce i lokalblad	495
Kiste til brænding	4675
Rustvogn	780
Bærer ved ilægning	355
Urne	660
Guldtekst	1750
Bedemand	2250
I alt	16.910

Hvis man har større formue, kan man ikke få penge fra Sundhedsforvaltningen.
Man kan få penge fra sin pensionskasse, samt hvis man er medlem af "Danmark"

www.sygeforsikring.dk

De ærværdige

Til dækning af ofring til de ærværdige for at udføre de traditionelle ceremonier, kan man indsætte et beløb til den pågældende organisation.

Det anbefales at indsætte mindst 2000 kr.

Kilder

Mundtlige instruktioner fra Ærværdige Tai Situ Rinpoche, Ayang Rinpoche, Tenga Rinpoche, Bokar Rinpoche og de danske lamaer Ani Ea og Damchø Palmo.

Litteratur

Sogyal Rinpoche: "Den tibetanske bog om livet og døden".

Tenga Rinpoche: "Bardo og Befrielse". Karmapa Tryk.

Bedemændenes Landsforening: "Når nogen dør". Tlf: 45 93 14 11

www.bedemand.dk

www.buddhistisk-bisaettelse.dk

Klik med højre musetast for at navigere videre

Introduction

The content of this CD is a Power-Point presentation (you are there now) and the following pdf-files in the folder "Extra".

The leaflet "Buddhist Cremation" which can be printet out to a leaflet with 12 pages in A5 format. The text in this leaflet follows after this introduction.

You can also find an english testament in A4 format for printout and a video from the Urn Hall with Khunu Rinpoche, september 23. 2007.

Navigation

To go from one page with text to the next page just click with the left mouse button.

A click with the right mouse button will allow you to navigate within the whole presentation.

Ove Lauridsen
September 2007

Preface

Karmapa Trust, association of Tibetan Buddhism, after many years of negotiation and on the basis of being a State-approved religious organisation, was granted an allowance from the Ministry to establish a burial depository within the Bispebjerg Cemetery Gardens. Following negotiation with the Bispebjerg Cemetery administration head, Bente Kilhof, we were allocated a section of the existing columbarium (or Urn Hall).

The Facility for burial is open for all Buddhist traditions and Karmapa Trust has decorated this repository accordingly. For the purpose of reserving a space within the hall, it is possible for anyone to approach the Bispebjerg Cemetery Administration Tlf: 82 33 46 00

This may also be arranged through funeral directors.

The columbarium was consecrated by His Eminence Tai Situ Rinpoche on August 26. 1996.

Many high lamas have since visited there to offer prayers and it has become a place of significance where it is possible to sit, meditate and pray for the deceased.

Since nobody can know the time of their death, it is important to be prepared mentally and also from the practical point of view. For this reason, it is recommended that one writes down ones wishes within a testament.

This relates to oneself as well as relatives and loved ones whom will find this useful when having to deal with the numerous practicalities and arrangements in the midst of ones period of grieving – particularly also for acting in accordance with the wishes of the deceased.

This leaflet includes information on the buddhist approach to death but is first and foremost a practical guide in connection with the funeral. The leaflet has been written by lama Ani Ea, Brian Zinck and Ole Nordstrøm. He has been the contact person to the churchyard administration and the Ministry of Ecclesiastical Affairs.

www.karmapa-trust.dk

Only the Body Dies

Life is perceived in relation to death. In Buddhism, one is taught to ponder these four foundational thoughts:

Life is Impermanent

We all have to die and since we have no idea when we will die, it is important to use our time sensibly, not assuming that we will have all the time in the world.

Precious Human Body

It is difficult to obtain a human existence where one may meet a path to enlightenment. We should live our lives with the intention of developing our mind and abilities whilst avoiding as many unskillful deeds as possible. Whatever material possessions we have accumulated cannot be taken with us when we die.

Karma

Karma is the natural law of cause and effect. Positive actions produce good karma; negativity generates suffering. Unnecessarily killing an animal for instance, leaves an imprint in the mind that results in anxiety, being killed oneself and having a shortened life. Positive actions generate happiness and one can live longer. It is considered most important to develop a benevolent and compassionate mind.

Suffering

Life and suffering are inseparable and especially when one considers birth, sickness, aging and dying. These are fundamental ingredients of our human life that one needs to accept but without becoming depressed nor heavy minded.

Life Testament

If you are terminally ill, one is recommended to refrain from unnecessary life-prolonging treatments. When the brain is dead it is of no benefit to prolong life through artificial means, machinery, etc. unless one has registered ones wishes to be an organ donor. In this case, it is of course extremely beneficial.

Doctors from hospitals, nursing homes, etc. will, if necessary, always contact Rigshospitalet to establish whether the patient has written a life testament. There is a leaflet available from any Apotek (Pharmacies) on Life Testaments or it is available at:

Livstestamenteregisteret, Rigshospitalet, Afsnit 5232, Blegdamsvej 9,
2100 København Ø.

One can not arrange for ones life to be prematurely terminated, but one may choose to not receive life prolonging treatment if one is terminally ill.

Donation of Organs

Donating of organs is invasive and disturbing to the death process. However, if you have given this some considerable thought and decide to donate your organs on death, this is considered highly meritorious and beneficial. Indeed the Dalai Lama is quoted as stressing the importance of motivation.

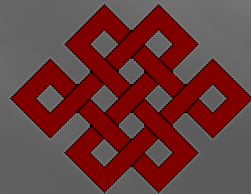
If a person has not registered for this, the organ donation procedure is potentially very disrupting to the death process. One may experience undue anger and attachment and consider that one is being stolen from. This reaction may cause an unfortunate rebirth. It is recommended that one registers ones wishes by filling out the “Organ Donor” form also available at any Apotek (Pharmacy) and send it to:

Donorregisteret, Rigshospitalet, Afsnit 5231, Blegdamsvej 9, 2100 København Ø.
www.oio.dk/kommunikation/donorregisteret

The form provides for donation options of: all organs; limited or specified organs; no organs.

Autopsy & Post Mortem Examination

A post mortem examination is not advisable since it disturbs the death process. Post mortems become obligatory if there is any question or doubt as to the cause of death; however it is possible to have the examination delayed for 3 days from the time of death, thus allowing time for the mind to leave the body.

Preparation

Buddhist Testament

It is important to make a Buddhist will and testament well in advance while one is still in sound mind and as soon as possible, since one never knows the time of death. If one hasn't communicated in writing one's wishes with regard to one's death and funeral arrangements, then family members can decide on what arrangements to follow. Still it is very important that one thinks about and makes one's own testament, so expressing one's own wishes. Normally it is not necessary to make a testament with a notary, though it is recommended if one has arrangements relating to matters of finance, property and possessions; also if one is uncertain who may oversee the arrangements. To be absolutely certain of the validity and observance of the document, the will should be made through a notary. In this case, the testament should be written or printed on an appropriate document which can be obtained at the GADs book shop in Strøget (the walking precinct of Copenhagen). Karmapa Trust also sells some with "Buddhist Testament" printed on the form.

One can then go to the Notary Office (Notarialkontoret) with the testament at:
Hestemøllestræde 6, 1450 Kbh. K., open from 9.00-15.00

www.domstol.dk

One should bring a valid form of identification such as a driving license and the fee at present is kr. 300.

It is advisable to inform ones family and heirs of the existence of the will and where it can be found. One can even give them a copy so they know of what arrangements to make and also to avoid any unnecessary shock, surprise or ill will. If a Buddhist organization is involved, one should also send them a copy.

One is advised to include a photo of oneself if one wishes for specific Lamas and Rinpoches to offer specific prayers on ones behalf.

One can arrange in advance for prayers to be made at ones death by transferring money to “Begravelseskassen”

(the funeral account): Danske Bank Reg. 0238 4588218996

One should write in the space provided that this is for: **XX** (and include ones name).

Books and other Buddhist artifacts are also gratefully received and the centre will ensure the correct procedures for proper use, distribution, storing or disposal as appropriate.

One may consider making offerings to ones ability. Generally it is advised by Lamas that one gives away money and possessions during ones lifetime since that will reduce attachment to possessions as well as making others happy. It is of course also important to consider ones heirs.

The Place of Death

Dying at Home

The place of death is extremely important as a good rebirth is dependent on the death process. If it is possible, it is advised that you should die at home in familiar surroundings. The psychologist Marie Damsholt has taken the initiative to start a centre for conscious life and death: “Center for bevidst Liv og Død”, Studiestræde 3D, 2. sal, 1455 København K. Tel: 33131108.

www.cbld.dk

Volunteers are trained to help families who wish to take care of their dying relative at home. This facility is offered to all religions, but the centre is a project related to the Tibetan Buddhist centre called “Tong Nyi Nying Je Ling” (The Place for Wisdom and Compassion). The volunteers receive a free intensive course.

Hospices

Hospices for dying people are in the process of being made around the country. In Århus, the Lama, Gelongma Damchø Palmo has been actively involved and might be able to help with more information: Tel: 86 24 59 75.

Visits at the Deathbed

If one wishes, it might be possible for a lama, monk, nun or layperson to be present at the deathbed to offer special prayers similar to visits by a priest. One should contact the Buddhist organization, or the person who is mentioned in the dying person's testament.

Special Prayers

In many cases it may be difficult to organize home visits, but within Tibetan Buddhism one can request respected Lamas or Rinpoches to offer prayers on ones behalf. One can email or send the person's name, and photo if possible.

Lama Ani Ea and lama Dorji can offer help in formally contacting Tibetan Kagyu Lamas regarding useful or suitable ceremonies and prayers for the dead, and they can help with the cremation.

Lama Ani Ea: Tel: 44 44 68 60, E-mail: ani.ea@webspeed.dk

Lama Dorji: E-mail: lama@sangyetashiling.dk

The Death Process

According to the “The Tibetan Book of the Dead” it is important to conclude the deceased’s life in an appropriate manner by saying pleasant things and refraining from upsetting the dying person by acting in ways that can result in anger or attachment. The atmosphere around at the time of death can have a big impact on the death process.

Before you die, the sense faculties weaken. The hearing and tactile senses are the last to dissolve, and therefore it is especially through touching and words that one can show ones compassion. After the last exhalation, the dying person can still hear and that is why one continues to offer prayers.

For the dying person, it is hugely important not to have too much attachment or aversion and to let go of the emotions towards people and possessions of this life. How that will happen during the death process is dependent on ones own karma – the good and bad actions one has committed.

It is important to not overly touch the dead body and preferably to have it left for 3 days.

The Funeral and Interment

It is recommended to use the general Danish methods for interment and follow the legal requirements. The actual funeral is more of a practical affair and it is really the specific prayers and rituals that designate it as Buddhist.

Cremation (Recommended)

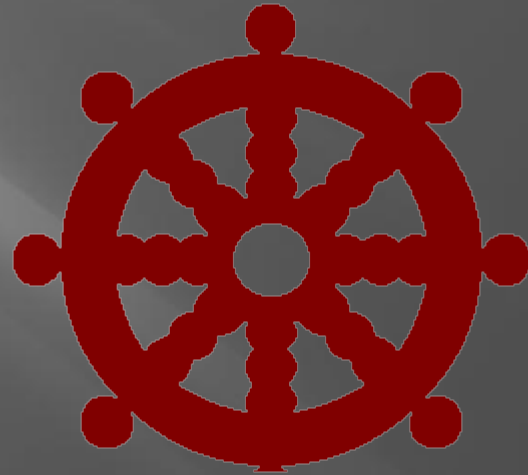
At the Bispebjerg crematorium, they have large, newly built cremating facilities where it is possible to sit, recite prayers and meditate in specially designed prayer rooms whilst the body is being cremated. It is also possible to follow the process through to the crushing of the bones and placing in the urn. Before the cremation, it is possible to place a printed mandala on the chest of the deceased.

The Columbarium (Urn Hall)

The columbarium has the advantage that friends, relatives and visiting Lamas, monks and nuns can visit and offer prayers for the deceased.

Scattering the Ashes

In Denmark, one may apply to be allowed to scatter the ashes at sea. As in other Buddhist traditions, one can take some of the ashes to scatter at holy sites and important pilgrimage places. At the stupa in Bodh Gaya in India there is a stone mandala where suitable prayers and rituals may be done, though one must first make an application to take ashes out of Denmark.

Practical Arrangements

Funeral Directors

Any funeral director or undertaker can provide the necessary arrangements. Several people have been very happy using Bispebjerg Begravelsesforretning, Tagensvej 175, 2400 København NV. Tel: 35 81 66 07,

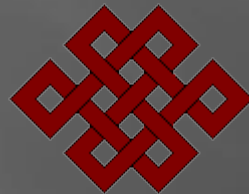
<http://www.begravelse-bisp.dk>

They have shown understanding for the different practical affairs, as well as the special prayers and rituals performed for Buddhist interments. They also have coffins without crucifixes, should one so wish.

There are certain arrangements one must organize without delay:

- Obtain the death certificate from a doctor.
- Inform the Buddhist organisation that the deceased is connected with.
- Request that the moving and touching of the body be minimised for the first 3 days.
- Contact and make arrangements with funeral directors.
- An appointment to see the body, if required.
- The timing for the cremation and whether one wants to be present.
- Arranging a funeral service.

The Buddhist Columbarium (Urn Hall)

There is a specially decorated Buddhist columbarium at Bispebjerg Churchyard that may be used by Buddhists of all traditions. One can reserve and rent a space to place an urn for 10 years. In 2007 the cost for a single space was 1720 kr., a double space is double that amount. On payment of this amount you are issued with a key to the hall.

The columbarium is normally kept locked but visitors can pick up a key at the churchyard office during opening hours between 09:00 – 14:00.

If the alarm system is accidentally activated there is a charge of 500 kr. to cover the cost of alarm deactivation. Smoking in the columbarium is prohibited. Incense can only be burnt but sparingly since the ventilation system is limited. The columbarium is cleaned and cared for by the churchyard staff, but it is requested that one tidies up after oneself - there is a little brush and dustpan under the shrine for this purpose.

The hall is simply decorated with a small alter and offering bowls in front of the Buddha statue.

Ceremony

In consideration of family, friends and acquaintances, it is important to arrange a ceremony. One can write down one's wishes of things to have done. If one wants both a Christian and a Buddhist service, this is usually possible in the chapel, but it is important to keep the ceremonies separate. They can for instance take place one after the other with a little break in between.

The chapel at Bispebjerg Churchyard is a beautiful, round building and is neutrally decorated. It can be rented for kr. 250 per hour. If one wishes to use incense it should not be excessive. This is in consideration of the following users of the chapel. There is also a smaller and cozy chapel with good acoustics.

The Buddhist ceremony can be led by a Venerable Sangha member. There are different Buddhist rituals, prayers and songs.

It is possible to create the ceremony according to one's wishes and for this, it is a good idea to write them down in advance. It is for instance possible to sing a couple of Christian songs. One can choose rather neutral ones such as: "Op al den ting", "Se nu stiger solen", "Nu falmer skoven". If the deceased had not clearly indicated specific wishes previously, it cannot be certain that a Buddhist interment can take place.

There have been several cases where, since ones testament has not specified otherwise, the funeral has been an entirely Christian ceremony even though the deceased was Buddhist.

Kirkegårdskontoret (Churchyard Office)

Frederiksborgvej 125, 2400 Kbh. NV.

Tel.: 35 81 00 59. Opening hours: Monday – Friday at 09:00 – 14:00

www.kbh-kirkegaarde.kk.dk

You can order a place in the columbarium and a time for the cremation of the body directly at the churchyard office or through the funeral directors (NB: the cremation has to take place within five days of dying). The urn can only be placed in the columbarium by making arrangements with the churchyard office at least two days before the placing on the urn. It is obligatory to include the name and personal details on the urn.

Summary of Estimated Funeral Costs (2007)

Columbarium space	1720
Cremation of the body	2200
The Capel	500
Organist	475
Decoration of Coffin	1050
Announcement in local paper	495
Coffin	4675
Hearse	780
Coffin Bearers	355
Urn	660
Text in Gold	1750
Funeral Directors	2250
Total in Danish Kroner	16.910

If one has large financial and capital assets, one cannot claim financial support from the health authority (Sundhedsforvaltningen). However one may be able to receive money through ones pension scheme or if one is a member of “Danmark” (a health insurance).

The Venerable Sangha Member

One should consider giving a donation to the involved organization to cover the expenses of the Sangha members who are performing the traditional ceremonies for the deceased.

It is suggested that the donation should be at least 2000 Danish kroner.

References

This document was compiled drawing on oral instructions from the following Venerable Lamas:

Tai Situ Rinpoche, Ayang Rinpoche, Tenga Rinpoche, Bokar Rinpoche and the Danish lamas Ani Ea and Damchø Palmo.

Bibliography

Sogyal Rinpoche: "Den tibetanske bog om livet og døden", Gyldendal.
(The Tibetan Book of Living and Dying).

Tenga Rinpoche: "Bardo og Befrielse", Karmapa Tryk. (Bardo and Liberation).

Bedemændenes Landsforening (Funeral Directors Organisation): "Når nogen dør"
(When someone dies). Tel.: 45 93 14 11, www.bedemand.dk

Kræftens Bekæmpelse:

"Ved livets afslutning". Tel. 35 25 75 00, www.cancer.dk

Click on the blue arrow to see photos from the Urn Hall

Click on the red arrow to see contact persons

